A.° 1853. N.° 117.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Zaturdag den 13 Augustus.

BINNENLAND.

LONDEN den 10 augustus.

De Prins van Pruissen is heden morgen van Ostende, waar hij de baden gebruikt, naar Engeland overgestoken en heeft zich terstond naar Osborne op het eiland Wight begeven. De Koningin had hem daartoe uitgenoodigd, ten einde hij morgen getuige van de groote maritieme evolutien te Spithead zijn zou, terstond na den afloop waarvan Z. K. H. naar het Vasteland zal terugkeeren.

— De tweede lezing der wet op de verhouding tusschen landheeren en pachters in Ierland was gisteren in het Hoogerhuis aan de orde van den dag. Na vrij scherpe debatten ging de tweede lezing en die van twee andere op deze zaak betrekkelijke wetten door, maar is de behandeling in committé tot eene volgende Parlementszitting uitgesteld.

Het Lagerhuis hield zich dingsdag met de wet op de transportatie van veroordeelden bezig. Lord *Palmerston* hield bij die gelegenheid eene belangrijke rede over de wijzigingen welke het strafstelsel in den loop der tijden en inzonderheid in den laatsten tijd ondergaan heeft. Vroeger werden nagenoeg alle misdadigers met den dood gestraft; de toenemende beschaving was oorzaak der invoering van zachtere straffen voor minder zware misdaden geweest. In Engeland behoorde daartoe de transportatie naar de kolonien; maar nu vele daarvan zelve een hoogen trap van bloei en beschaving bereikt hadden, waren zij er tegen opgekomen de bewaarplaatsen van schuldigen te zijn die het Moederland zelve niet meer wilde huisvesten. Hierbij kwam dat het verblijf in sommige dier volkplantingen niet minder aangenaam dan dat in het Moederland geworden was, zoodat het naauwelijks meer als eene straf was te beschouwen. Dit alles noopte tot verandering in het stelsel. De Regering sloeg dus voor dat de meesten van zoodanige misdadigers welke tot hiertoe tot transportatie veroordeeld werden, voortaan, na de hun opgelegde gevangenisstraf te hebben ondergaan, gedurende eenigen tijd binnenslands, tot bezigheden aan de zeehavens of aan openbare werken zullen worden aangewend, waar zij onder behoorlijk toezigt staan zullen. Na door eenige leden in het midden gebragte bedenkingen, zijn al de artikelen der wet goedgekeurd. In de avondzitting werden eenige posten der begrooting aangenomen.

— In den afgeloopen nacht, even na twaalf ure, ontstond hier in Oxfordstreet een hevige brand in de uitgestrekte werkplaatsen der heeren piano-fabriekanten *Kirkman and Sons*. Niet alleen het grootste gedeelte van dat gebouw is, met een groot aantal piano's, werktuigen enz., door de vlammen vernield, maar ook het belendend huis van den zilversmid *Sibley* is grootendeels afgebrand en verscheiden andere huizen zijn zwaar beschadigd.

— In den *New-York Daily Times* wordt met bijzonderen lof gewag gemaakt van eene gravure van den heer *J. W. Kaiser*, te Amsterdam, voorstellende het portret van Z. M. den Koning der Nederlanden, welk kunstwerk onder de uit Nederland ingekomen voorwerpen op de wereld-tentoonstelling te New-York prijkt. Gemeld blad spreekt ook met bijzonder veel lof van een schilderstuk van den heer *M. Calisch*, te Amsterdam.

PARIJS den 10 augustus.

Aanstaanden zondag zal de Keizer eene groote revue houden over al de troepen der nationale garde en der eerste divisie, welke in de Champs-Elysées, op het plein de la Concorde, in den tuin en op het plein der Tuileriën en op de plaats van het Carrousel vereenigd zullen wezen. Z. M. zal ten één ure aan den zegeboog de l'Etoile aankomen.

— Heden is op het paleis van St. Cloud een Ministerraad gehouden.

— Het Hoofd van den Staat heeft, na een persoonlijk onderzoek, eene som van 130,000 francs ter beschikking gesteld van den heer *le Barazar*, tot het bouwen van een zeilvaartuig, dat hier zijne lading innemen en alsdan eene verre reis ondernemen kan, waardoor Parijs als het ware met eene zeehaven gelijk zou staan.

— De divisie-generaal *Despans-Cubières* is alhier overleden.

— Men verzekert dat vorst *Menzikoff* tegen het einde dezer maand in deze hoofdstad zal komen, om eenigen tijd bij zijne familie door te brengen, welke zich bereids geruimen tijd alhier bevindt.

— Het eenigen tijd geleden ontworpen plan om in deze hoofdstad eene maatschappij te vestigen, ten einde de voornaamste steden van Frankrijk van goed water te voorzien, is nu geheel tot stand gekomen en de aandeelen zullen eerstdaags uitgegeven worden. Onder de vestigers dezer maatschappij telt men graaf *Simeon*, die voorzitter daarvan zijn zal, den baron *Selliere*, prins *Torlonia* en andere groote kapitalisten. Te Parijs zullen de heeren Gebroeders *Rothschild* en te Londen de heeren *Masterman, Peters & Co.* de bankiers dier maatschappij wezen. Daar de behoefte aan zuiver en goedkoop water in vele Fransche steden zeer groot is, heeft het plan algemeene deelneming ondervonden.

— Men wil hier eene inrigting vestigen, waar men zeebaden zou kunnen gebruiken; het water zou in buizen langs den spoorweg van Dieppe herwaarts worden gevoerd.

— Het dorp Frasnes, in het departement der Doubs, is den 3 dezer door een vreeselijken brand geteisterd. In weerwil der van alle zijden toegesnelde hulp, zijn 75 huizen geheel vernield en nog verscheiden anderen zwaar beschadigd. Twee menschen zijn in de vlammen omgekomen; ook is veel vee verbrand; 130 familien, te zamen uit meer dan 600 personen bestaande, zijn door deze ramp van alles beroofd; de schade wordt op meer dan 500,000 francs geschat. De brand schijnt, ten gevolge van een hevigen bliksemstraal, op vier of vijf verschillende punten gelijktijdig te zijn uitgebroken, terwijl de hevige wind de vlammen spoedig verspreidde. — De Keizer en de Keizerin hebben aan de commissie tot ondersteuning der ongelukkigen de som van 10,000 francs doen toekomen.

— Uit Madrid wordt den 5 dezer gemeld, dat het te la Granja gegeven bal allerluisterrijkst is geweest; de Koningin heeft aan geen der dansen deel genomen. — Te Madrid heerschte eene zoo hevige warmte, dat de geneesheeren voor eene epidemie vreezen.

HAMBURG den 10 augustus.

Van 7 tot 8 dezer kwamen te Kopenhagen 77 nieuwe choleragevallen voor en zijn 44 menschen aan die ziekte gestorven, waardoor het totaal der aangetasten tot 6544, dat der gestorvenen tot 3522 gestegen is. De Vertegenwoordigers der burgerij hebben eenstemmig besloten eene 4 per cents leening ten bedrage van 100,000 Rijksdalers bij de maatschappij van levensverzekering te sluiten, om die gelden ten behoeve der lijdenden ten gevolge der cholera-epidemie aan te wenden, naardien de Minister van Finantien geweigerd heeft tot dat einde eene leening uit de Staatskas te doen.

KEULEN den 11 augustus.

Vroeger is gemeld dat de Aartsbisschoppelijke Curie in Baden de leden van den Groothertoglijken Opperkerkeraad geëxcommunieerd had. Zoover is het nu nog wel niet gekomen, maar wel heeft de Aartsbisschop andermaal een brief aan genoemd Collegie gerigt, waarin hij den leden, voor de laatste maal, gehoorzaamheid aan de bevelen van hunnen Opperherder afvordert, bij gebreke waarvan hij, hoezeer zulks zijn vaderlijk hart grieven zou, zich genoodzaakt zou zien tot het onvermijdelijk middel der excommunicatie over te gaan. Wat de Groothertoglijke Regering in dit moeijelijk geval doen zal is nog niet bekend.

De Koning van Pruissen heeft het voornemen in de volgende maand zijne Gemalin van Ischl af te halen en met haar, op de terugreis, een tegenbezoek aan het Beijersche Hof af te leggen, waarna vermoedelijk een bezoek aan het Saksische Hof volgen zal.

— Men zegt te Berlijn dat de tusschen Zweden en Denemarken getroffen overeenkomst, wegens eene gewapende neutraliteit bij een onverhoopten oorlogzuchtigen uitslag der Oostersche questie, aanleiding gevonden heeft in het verlangen der Russische Regering, dat Zweden, in dat geval, de inruiming van eenige vaste punten verlangd heeft.

— Een Berlijnsch blad spreekt van eene depêche, welke den 8 dezer uit Weenen afgezonden zou zijn en het berigt inhouden dat Rusland, bijaldien het de uit Weenen ontvangen voorstellen aanneemt, eene schadevergoeding van 50 millioen van de Porte eischt. De echtheid van dit berigt wordt betwijfeld.

De trouwplegtigheid der aartshertogin *Maria Henrietta Anna* van Oostenrijk met den Hertog van Braband heeft woensdag den 10 dezer, in de slotkapel te Schönbrunn bij procuratie plaats gehad. De huwelijksinzegening is door den aartsbisschop van Weenen, monseign. *Rauscher*, verrigt. Daarna was er gala-receptie in de groote galerij van het kasteel. Al de leden van het Corps Diplomatiek en allen welke tot het Hof behooren zijn der Prinses hunne gelukwenschen komen aanbieden.

— De buitengewone Gezant des Shahs van Perzië is den 25 julij, in gezelschap van den neef des vorsten *Dolgorucki*, den Russischen gezant te Teheran, te Petersburg aangekomen.

— Volgens berigt uit Trebizonde hebben de Tscherkessen de vesting Toprakkale aangetast en die, in weerwil van den hardnekkigen tegenstand der vrij sterke bezetting ingenomen, bij welke gelegenheid de Russen driehonderd man zouden verloren hebben. Ten gevolge daarvan heeft vorst *Menzikoff* de Circassische kust, van Anapa tot Sukum Kale, in staat van beleg verklaard, om den aanvoer van wapenen te beletten.

ANTWERPEN den 11 augustus.

Heden is van Regerings wege het programma openbaar gemaakt van de festiviteiten, welke alhier van den 27 dezer tot den 6 september zullen plaats grijpen, bij gelegenheid der kermis en van het 375jarig jubilé der Onze Lieve Vrouwenkerk, dat met buitengewonen luister zal worden gevierd. Den 27sten zal het feest aanvangen met klokkenspel en met het houden van een optogt bij fakkellicht. Den 28sten zullen handboogwedstrijden worden geopend, zal de tentoonstelling van tuinbouw worden gehouden en een concert gegeven worden. Den 29sten zal in de Onze Lieve Vrouwenkerk eene plegtige mis worden uitgevoerd; muziek-uitvoeringen en bal zullen den dag besluiten. De volgende dagen hebben wedvaarten, optogten, concerten, illuminatien enz. plaats, terwijl den 4 september de Koninklijke Familie de stad Antwerpen met een bezoek zal vereeren.

— De Koning der Belgen heeft zich weder naar het kamp van Beverloo begeven.

BUITENLAND.

's GRAVENHAGE den 11 augustus.

Bij Zr. Ms. besluit van den 4 dezer is benoemd tot kantonregter te Gouda, mr. *J. G. Kist*, thans griffier bij het kantongeregt te Noordwijk.

Bij Koninklijk besluit van 10 dezer is het ontvangkantoor der directe belastingen en accijnsen te Oosterend opgeheven en vereenigd met dat van Wommels; en zijn voorts daarbij benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te Wommels c. a., de heer *L. R. Krins*, thans ontvanger te Heeg; te Heeg c. a., de heer *IJ. W. Bolman*, thans ontvanger te Beesterzwaag c. a.; te Tjerkwerd c. a., de heer *I. H. van der Goot*, thans in dezelfde betrekking te Oosterend.

Bij Koninklijk besluit van den 4 dezer is aan den gewezen bewaarder der 2de klasse in het burgerlijk en militair huis van verzekering te 's Gravenhage, *W. Kok*, verleend, een pensioen ten laste van den Staat van *f* 99 's jaars.

Bij besluit van den 10 dezer heeft Z. M. goedgevonden aan de na te melden officieren bij de dienstdoende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, als: te Amsterdam aan *D. Rahusen*, als 1ste luit.; aan *C. Hartsen* en aan *J. C. P. Brack*, als 2de luit., en te Utrecht aan mr. *C. M. van Hees*, als 2de luit.

— De gewone audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op zaturdag den 13 dezer geen plaats hebben.

— Gedeputeerde Staten der provincie Zuidholland, gelet op het voorschrift van art. 208, 1ste lid der gemeentewet, volgens hetwelk op de begrootingen der gemeenten moet worden beslist vóór den aanvang van het jaar, waarvoor zij moeten dienen; in aanmerking nemende dat aan dit voorschrift, met betrekking tot een aantal gemeente-begrootingen over de beide laatste jaren, geen gevolg is kunnen worden gegeven, en dat alzoo tot de verdaging der beslissing ten aanzien der begrootingen, ingevolge het 2de lid van voornoemd artikel, is moeten worden overgegaan, omdat daarin waren opgenomen ontvangsten wegens plaatselijke belastingen, waarvan de heffing nog niet was goedgekeurd; overwegende dat het, ter bevordering van het regelmatig beheer der geldelijke aangelegenheden van de gemeenten, wenschelijk is, dat alle verdere vertraging in de afdoening der begrootingen voortaan zoo veel mogelijk worde voorgekomen, en dat bij een dezer dagen ontvangen Koninklijk besluit de beslissing omtrent eenige voordragten van gemeentebesturen, tot heffing van plaatselijke belastingen, wordt verdaagd tot ultimo december des loopenden jaars, zoodat het zich laat aanzien dat op de verdere voordragten, die nog in den loop dezes jaars mogten worden gedaan tot heffing van nieuwe belastingen, geene beslissing is te verwachten vóór den aanvang der dienst 1854, hebben goedgevonden bij resolutie van 2 dezer:

1°, aan de gemeentebesturen in deze provincie in overweging te geven, om in de begrooting der plaatselijke inkomsten en uitgaven, voor 1854, die eerlang aan den Raad moet worden aangeboden, *geene andere middelen van inkomst, op plaatselijke belastingen, op te nemen* dan de zoodanige: *a*, waarvan de heffing krachtens de tot dusverre bestaande bepalingen nog kan plaats hebben, op grond van art. 291 der gemeentewet; *b*, tot welker heffing krachtens de voorschriften der gemeentewet reeds goedkeuring is verleend, en *c*, waaromtrent, naar aanleiding der resolutie van den 27 april 1852, reeds vóór den 1 dezer voordragten zijn gedaan, die thans in onderzoek aanhangig zijn en waarvan alzoo kan worden verwacht, dat daarop de goedkeuring van het hooger bestuur zal worden verkregen vóór den aanvang van het jaar waarvoor de begrooting dienen moet; wordende intusschen opgemerkt, dat hiervan alleen zou behooren te worden afgeweken in geval van dringende noodzakelijkheid, waarvan alsdan, bij de toezending der begrooting aan deze Vergadering, mededeeling zal moeten worden gedaan; terwijl aan de gemeentebesturen onverlet blijft, om, wanneer in den loop van 1854 de heffing van belastingen of van andere middelen van inkomst werd toegestaan, waarvoor op de begrooting voor dat jaar geen post was uitgetrokken, alsdan de vereischte wijziging der begrooting voor te dragen.

2°, voornoemde besturen te herinneren aan de bepalingen van art. 291, 2de lid der gemeentewet, volgens welke alle plaatselijke belastingen, binnen den tijd van vijf jaren na de dagteekening dier wet, moeten worden herzien en aan 's Konings goedkeuring onderworpen, onder aanmaning om, in zoo verre het stelsel van plaatselijke belastingen, in overeenstemming met de voorschriften van gezegde wet, in hunne gemeente niet reeds mogt zijn ingevoerd, te zorgen dat die termijn behoorlijk worde benuttigd, ten ware termen mogten bestaan tot

het inroepen der bepaling van art. 255 van genoemde wet, in welk geval ook hieromtrent de vereischte beredeneerde aanvragen van de Raden der gemeenten zoo tijdig zullen behooren te worden ingezonden, dat daaraan nog vóór het verstrijken van den termijn, aangeduid bij voornoemd art. 291, gevolg zou kunnen worden gegeven.

's GRAVENHAGE den 12 augustus.

HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* hebben gisteren avond de residentie verlaten en zich naar Luxemburg begeven.

— In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *Paulez* afgestapt de heer *L. M. F. Plate*, president van de factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Batavia, met familie.

— In de zitting van den Hoogen Raad van heden heeft de heer mr. *F. F. Karseboom*, onlangs benoemd tot advocaat-generaal bij het provinciaal Hof in Noordholland, in handen des voorzitters, de daartoe gevorderde eeden afgelegd.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van vrijdag 12 augustus.*

De commissie van rapporteurs over het ontwerp van wet tot het bouwen en planten binnen zekeren afstand van vestingen is gereed met haar algemeen verslag. — Drukken en ronddeelen, terwijl de beraadslagingen aan de orde worden gesteld na afloop van die over de wet nopens de kerkgenootschappen.

De commissie voor de verzoekschriften brengt verslag uit:

I. Bij monde van den heer *van Asch van Wijck*, 1°, op een adres van leden der kiesvereeniging *Vrijheid, Openbaarheid en Orde*, te 's Hertogenbosch; 2°, van een gemeenteraad uit Noordbrabant, beide tegen de wet nopens de kerkgenootschappen. Daar gemelde kiesvereeniging niet kan beschouwd worden als een wettiglijk zamengesteld ligchaam en als zoodanig erkend, terwijl het indienen van het tweede adres niet kan gezegd worden tot de bepaalde werkzaamheden van den gemeenteraad te behooren, wordt omtrent deze beide adressen overgegaan tot de orde van den dag; 3°, over 398 adressen, allen tegen gemelde wet gerigt. Daaronder zijn van *J. Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, en 4 andere R. K. bisschoppen. — De commissie stelt voor die adressen ter griffie neder te leggen.

De heer *van Lynden* zal zich niet tegen de conclusie der commissie verzetten, onder ééne reserve echter. Het eerste adres is onderteekend door een' zich noemenden Aartsbisschop van Utrecht en andere Bisschoppen. De spreker is niet tegen de verzending van het adres naar de griffie, doch onder voorwaarde dat daaruit het gevolg niet zou kunnen worden afgeleid, dat de Kamer reeds nu die heeren als zoodanig zou erkennen. Hij zou dit bedenkelijk vinden in de tegenwoordige omstandigheden, vermits dit welligt de zaak zou kunnen praejudiciëren.

De heer *Storm* bestrijdt den vorigen spreker. Niet alleen bij het adres in questie wordt opgave van titel gedaan. Er zijn veelvuldige voorbeelden, waarbij zich adressanten niet anders hebben aangemeld dan door eene algemeene aanduiding, aan het hoofd van het adres, van hunne kwaliteiten. Men behoeft daarbij slechts te verwijzen op de menigvuldige adressen der Afgescheidenen. De vermelding der qualiteit zal, in het thans gegeven geval, volstrekt de zaak in niets praejudiciëren. De spreker ziet er volstrekt geen kwaad in, bloot in het voorstel der commissie te berusten. De benoeming der Bisschoppen is de uitoefening van een regt, hetwelk toekomt aan het Hoofd der Katholieke Kerk, als zoodanig, overeenkomstig de vrijheid van godsdienst, bij de Grondwet toegestaan. De adressanten hebben te regt de titulatuur van Aartsbisschop en Bisschoppen genomen, want de aanstelling door het Hoofd der Katholieke Kerk is te regt geschied. Daarover heeft de Kamer geen oordeel uit te brengen.

De heer *Luyben* had niet gedacht, dat het woord bisschop zulk een schrikbeeld zou geweest zijn voor een verlicht man, zoo als de heer *van Lynden*. De spreker weet, dat dit woord soms bij het groote publiek een schrikbeeld is geweest. Van een lid der vergadering kan hij dit niet begrijpen. Wanneer een pastoor had gepetitioneerd, dan had men daarin geen zwarigheid gezien. En wat is er nu geschied? De heer *Zwijsen* en andere kerkelijk wettig benoemde ambtenaren hebben zich tot de Kamer gewend. Is dit eene reden, om zich tegen de verzending van hun adres ter griffie te verzetten? Zij zijn geene ambtenaren van den Staat. Er komt geene erkenning voor de Kamer te pas. Zij zijn wettig door de Kerk aangesteld.

De heer *Meeussen* is van oordeel, dat de dissussie over dit punt gevoegelijk kan gestaakt worden. De heer *van Lynden* heeft niet eenig voorstel gedaan, maar alleen eene reserve, welke naar des sprekers meening overbodig is. Immers de bisschoppen behoeven de erkenning der Kamer niet, en deze is daartoe ook niet bevoegd. Ieder lid kan ten deze denken naar hij verkiest, maar men kan zich met de conclusie vereenigen, zonder in iets gepraejudicieerd te zijn. De discussie zou een strijd doen ontstaan, welke op zijn minst voorbarig is.

De heer *de Kempenaer* geeft toe, dat van eene erkenning der bisschoppen door deze Kamer geene rede kan zijn. Zij is daartoe niet geroepen; het is de taak der uitvoerende magt. Daar deze zaak nu echter een onderwerp der beraadslagingen van de uitvoerende magt is, zoo kan het niet overbodig worden geacht, hier eenigzins voorzigtig te handelen, ten einde de zaak niet te praejudiciëren. De spreker ziet in eene nederlegging ter griffie van het adres niets, omdat het verzoek uitgaat van ingezetenen des Rijks. Maar als men daarbij hoort gewagen van eene hoedanigheid, welke nog het onderwerp der beraadslagingen bij de uitvoerende magt uitmaakt, dan is het niet overbodig, dat van het gevoelen der Kamer, althans van eenige leden, blijke, dat zij, door gemelde verzending, niet geacht wil worden zoodanige hoedanigheid te erkennen.

De heer *van Lynden* zegt, dat het hem leed doet, dat het door hem gesprokene aanleiding tot discussie heeft gegeven. Zoo als te regt door den voorlaatsten spreker is gezegd, hij heeft geen voorstel, doch alleen voor zich zelve eene reserve gedaan. Hij heeft met genoegen gehoord, dat de heer *Luyben* hem onder het verlichte gedeelte der Natie heeft gerangschikt. Hij hoopt, in zijne verdere politieke loopbaan nooit ten onregte daaronder geclassificeerd te zijn. Hij heeft geen vrees voor de bisschoppen, maar acht het in de gegeven omstandigheden noodig reserves te maken, nu bij de straks te behandelen wet bepalingen omtrent een en ander voorkomen.

Deze beraadslagingen worden alsnu gesloten, en de conclusie der commissie goedgekeurd.

II. Brengt de commissie nog, bij monde van den heer *Engelen*, rapport uit op 145 adressen, tot aanneming der wet op de kerkgenootschappen. — Griffie.

Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp van wet, *regelende het toezigt op de onderscheiden kerkgenootschappen.*

De heer *van Deinse* schetst het hoogst gewigtige van het wetsontwerp, thans aan de orde. Het geldt aller vrijheid en veiligheid, ons zoo maatschappelijk als godsdienstig bestaan. Ja van de beslissing der Kamer zal afhangen, of men zal hebben rust en orde, maatschappelijke en godsdienstige vrijheid, veiligheid en vrijheid der kerkgenootschappen, dan wel onzekerheid, wanorde of prijsgeving aan overmoed. Daar spreker voornemens is, de wet aan te nemen, zoo zal hij daartoe de gronden opgeven. Hij zal daarom trachten te doen zien: 1°, de noodzakelijkheid en grondwettigheid eener wet; 2°, dat deze wet aan die vereischten beantwoordt. En dan zal hij beginnen met te verklaren, dat hij met genoegen de dadelijke indiening van het ontwerp heeft gezien; dat de Regering, niet door om- en bijwegen, door uitstel, door te vleijen aan de eene en hoop te geven aan de andere zijde, getracht heeft de gemoederen in slaap te wiegen, maar dat zij den moed gehad heeft, dadelijk met open vizier te strijden, en te verklaren hoe zij dacht dat aan den bestaanden staat van zaken een einde kon en moest gemaakt worden, en op welke wijze de regeling der kerkgenootschappen kon geschieden. Bij de opgewondenheid der hartstogten, bij de uitgedrukte hoop aan de eene en de groote verwachtingen aan de andere zijde, liet het zich verwachten dat elke wet, welke aller belangen moest vereenigen, bij den eersten aanblik, aan niemand kon voldoen, en tot wijdloopige beschouwingen aanleiding zou geven. De wet moest voor den een te veel, voor den ander te weinig zijn. Bij den spreker staat het echter vast, dat, hoe uiteenloopende ook de gevoelens zijn, de waarheid zegevierend uit het strijdperk zal treden en er iets goeds voor de toekomst uit zal geboren worden; dat men tot de erkentenis zal komen van het noodzakelijke en grondwettige der wet. Ja, zegt de spreker, er is noodzakelijkheid tot eene wettige regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen. De Grondwet legt aan den Koning de dure verpligting op te waken, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Maar hoe kan die waakzaamheid geschieden, indien de wijze hoe niet geregeld wordt? zal dit naar eigen inzigten, eigendunkelijk en willekeurig geschieden? Dit toch zal niemand verlangen, Doch er is meer. Hetzelfde voorschrift verwijst naar de wetten van den Staat. Te regt vraagt men nu, welke die wetten zijn? Het verslag der commissie van rapporteurs toont genoeg aan, hoe men hier in het onzekere verkeert. De een wijst op de wet van germinal als ingevoerd; de andere beschouwt dit als waar voor slechts een klein gedeelte des Rijks en thans niet vatbaar voor verdere toepassing; een derde oordeelt de wet als over het geheele Rijk afgekondigd, en als moetende alzoo ten uitvoer worden gelegd; en nog vele andere beweringen over de vraag, welke wetten in aanmerking moeten komen. Genoeg, allen zijn overtuigd, dat door eene wet aan den onzekeren toestand een einde moet worden gemaakt. Zulke belangrijke zaken mogen niet lang als onzeker worden beschouwd. Er bestaat dus allezins noodzakelijkheid tot de daarstelling eener wet.

De vraag rijst nu: is zoodanige regeling bij de Grondwet verboden of toegestaan? Een stellig verbod zal men te vergeefs zoeken; het bestaat niet. Alles wat men te dien aanzien redeneert, berust op vooronderstellingen, individuele opvattingen, welke de een in de Grondwet kan zien, de ander niet, al naar mate hij dit wenscht; de slotsom is echter, er bestaat geen stellig verbod. En is er dit niet, dan bestaat er ook vrijheid. Maar er is meer. Het is niet moeijelijk aan te toonen, dat de Grondwet niet alleen vrijheid geeft, maar het maken van zoodanige wet uitdrukkelijk op het oog heeft gehad. Van de volkomen vrijheid der godsdienstige meeningen, bij art. 164 der Grondwet, is hier geen sprake. De godsdienstige belijdenissen worden in de wet niet aangeroerd, veel min verkort in hunne regten. Daaromtrent zal ieder vrij blijven, ook na de aanneming der wet. De vraag geldt alleen eene regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen. Volgens art. 165 der Grondwet wordt aan alle kerkgenootschappen gelijke bescherming verleend. Maar art. 169 zegt, dat de Koning waakt, enz. Dus gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, dat is, niet beperkt, zoo als in art. 167 gesproken wordt van de wetten en reglementen, tijdens de grondwetsherziening bestaande, maar in het algemeen aan de wetten van den Staat, dat is toen en later. Wie zal het nu ontkennen, dat, indien de Koning moet waken, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, die palen ook moeten worden gesteld, mits zij voor allen volkomen gelijk zijn, en de vrije uitoefening der Godsdienst ongeschonden blijve. Zou het in redelijken zin denkbaar zijn, dat de Grondwet roekeloos vrijheid zou geven, zonder behoorlijke wetten daar te stellen? Zouden de kerkgenootschappen alleen uitgesloten zijn van den algemeenen regel, dat ieder gehoorzaam moet zijn aan de wetten van den Staat; dat men, in het belang van orde en rust, geene wetten te hunnen aanzien zou kunnen maken? Waar men overtuigd is, dat de Koning waken moet, daar moet men tevens overtuigd zijn, dat de Staat het regt hebbe wetten daar te stellen. Men zorge, dat men eene wet er lange, overeenkomstig de eischen des tijds en voldoende aan de behoeften der Nederlandsche Natie, en men zal het oogenblik zegenen, waarop de wet tot stand zal zijn gekomen.

(*De zitting duurt voort.*)

ROTTERDAM den 12 augustus.

HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* der Nederlanden zijn gisteren avond omstreeks half acht ure, vergezeld van 's Prinsen adjudant en drie Staatsdames, alhier per spoortrein van 's Gravenhage gearriveerd en begaven zich onmiddellijk naar Zijner Majesteits stoomjagt, dat voor het gebouw der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub aan de Willemskade tot Hoogstderzelver ontvangst gereed lag en aan boord waarvan de Vorstelijke Personen door den heer Burgemeester der gemeente, den heer Vice President en den Raad der K. N. Y. C. werden gecomplimenteerd. Ten ruim half negen ure vertrokken HH. KK. HH. en gevolg met genoemd Koninklijk jagt naar Coblenz, om van daar de reis naar Luxemburg te vervolgen.

— Programma van de uit te voeren muziekstukken in de officieren-societeit, op zondag den 14 dezer, des middags ten 12½ ure: 1, marsch, *Grüs aus der Ferne, Kähner*; 2, ouverture *Sargines, Paer*; 3, mazurka, *Vive la joie, Stasny*; 4, potpourri *le Caid, Thomas*; 5, strapezier polka, *v. Hamm*; 6, ouverture et orgie *les Huguenots, Meijerbeer*; 7, galop militaire, *Pasdeloup*; 8, potpourri *Norma, Bellini*, en 9, la retraite, marsch, *Stasny*.

— Men verzekert, dat de concessie tot oprigting eener zwavelzuur-fabriek te Schiedam van hooger hand geweigerd is.

— Eergisteren avond werden te Dordrecht met den Middelburgschen beurtman twee zeer groote visschen aangebragt, welker namen onbekend zijn en die bij Middelburg door de eb op het drooge waren geraakt, wegende te zamen ongeveer 4000 halve Ned. ℔. Zij zijn gekocht door den vischkooper *C. B. Eygenraam*, en op de visscherij *Ons Genoegen* bij Dordrecht ter bezigtiging gesteld.

— Gisteren is uit de haven van het Nieuwe Diep vertrok het Amerikaansch schip *Isabella, C. Jones*, waarmede wederom 220 landverhuizers zich naar Noord-Amerika begeven, namelijk: 70 Nederlanders uit verschillende provincien, 50 Wurtembergers en 100 uit andere Duitsche Staten.

— Bij de veelvuldige proeven, aangewend om de treurige aardappelziekte te leeren kennen en tegen te gaan, meldt men die van een landeigenaar op het eiland Texel, die daarvan gedurende de laatste twee jaren gunstige uitkomsten mogt zien. Wanneer, namelijk, de aardappelplant bloeit, plukt hij den bloesem af, daar, naar zijne meening, die bloesem een insekt opneemt, hetwelk de struiken doet verkwijnen; als bewijs voor zijn gevoelen aangevende, dat alleen die struiken de zoogenaamde beijen- of zaadbollen voortbrengen, welke niet door de ziekte zijn aangetast.

— Ll. dingsdag avond kwam te Utrecht per laatsten trein aan Z. K. H. de Prins van Oranje. Door den heer Commissaris des Konings en den burgemeester ontvangen, werd hij door deze naar het *Hôtel des Pays Bas* begeleid, waar Z. K. H. zijn intrek nam. Door de stedelijke schutterijmuziek werd den Prins eene serenade bij fakkellicht gebragt. Ook de liedertafel *Aurora*, die uit handen van den Prins twee dagen te voren het eermetaal had ontvangen, voelde zich gedrongen, Z. K. H. eene gelijke hulde te brengen. Onder haren banier geschaard, zong zij het volkslied en een ander kwartet; het bestuur der liedertafel en haar directeur werden door den Prins met de meeste welwillendheid ontvangen. Woensdag bezocht de Prins achtereenvolgelijk de Acamische inrigtingen, de Rijks munt, waar een gouden gedenkpenning werd geslagen ter herinnering aan 's Prinsen bezoek, en het stadhuis, waar Z. K. H. een dejeuner werd aangeboden. Alles werd door den Prins met de meeste opmerkzaamheid en aandacht bezigtigd. Des middags heeft Z. K. H. bij den heer Commissaris des Konings met eenige civiele en militaire autoriteiten gedineerd. Des avonds bezocht de Prins eene muzikale soirée in het Maliehuis. Gisteren bezocht Z. K. H. het kamp bij Zeist en begaf zich van daar naar Amersfoort. Heden zal de Prins Zeist bezoeken, waar Z. K. H. bij den heer *Huydecoper* op een déjeuner is uitgenoodigd.

— De liedertafel *Aurora* kwam met haren bekroonden banier ll. dingsdag per 2den trein te Utrecht aan. Aan het station, door eenige belangstellende medeleden, die vroeger huiswaarts keerden, opgewacht, ging men dadelijk echter uiteen, om zich aan de zoölogische societeit te hereenigen. Daar werd *Aurora* door de muziek van de artillerie begroet. Men wandelde in optogt door den tuin; op het orchest gekomen, sprak de hoogleeraar *Lidth de Jeude* het bestuur aan; hij wenschte *Aurora* namens de leden der societeit geluk met hare overwinning, nu zij te strijden had gehad met twee liedertafels als die van Amsterdam en den Bosch, en over beide zegepraalde; herinnerde den band, die tusschen de zoölogische societeit en *Aurora* bestond, en besloot met de heilbede voor *Aurora*, vooral in het belang der kunst. Genoegelijk bleef men in den zoölogischen tuin nog eenigen tijd bijeen.

— Eergisteren nacht is in het Wezenland te Zwolle, een gebouw, dienende tot suikerbakkerij, door brand vernield. De schade wordt op ruim *f* 2000 begroot, doch alles was tegen verlies verzekerd.

— Dezer dagen had te Nijeveen bij Assen een brutale diefstal plaats, en wel in het kerkgebouw der Hervormden. Aldaar is ontvreemd: een koperen kerkkroon met zes koperen armen, elk met een blaker; twee koperen armen met een blaker, die van den predikstoel gebroken en dus aan het ondereinde niet gaaf zijn, en een koperen bekken, strekkende tot doopvont. Twee ruiten uit een der ramen zijn gebroken, waardoor de dief of dieven waarschijnlijk gedrongen zijn. De justitie doet ijverig onderzoek.

— Nadat eene koe van *J. Hatzmann*, te Hoogersmilde, den geheelen zomer in eenen kwijnenden toestand had verkeerd, stierf zij zaturdag morgen jl. zoo men meende aan eene ontsteking. Verlangende te weten wat de koe eigenlijk had gescheeld, deed men haar openen en vond men in het hart meer dan vijftien levende slangen van verschillende lengte en dikte. Men heeft nooit te voren zoo iets gehoord en is dien ten gevolge zeer verlangende te weten, wat deskundigen hiervan zullen zeggen.

— Ten gevolge der ijverige bemoeijingen van Zr. Ms. consul te St. Petersburg is de in 1849 vastgestelde tarra van 8 per cent voor de kranjangs Java suiker, bij den invoer in Rusland, thans wederom bepaald op 10 per cent of zal de suiker, naar verkiezing van de invoerders, kunnen uitgewogen worden.

De heer *A. van der Hoop* Jrs. Zoon heeft in zijnen krachtigen zang, die tot opschrift draagt: *In den nieuwen Rotterdamschen Schouwburg. Uitboezeming en Opwekking*, en bij den boekhandelaar *S. van Reyn Snoeck* alhier is uitgegeven, eene welmeenende poging gedaan om de verdeeldheid, welke thans onder onze tooneelkunstenaars heerscht en voor het doel der kunst niet anders dan nadeelig werken kan, zoo mogelijk te doen ophouden. Die poging verdient lof en moge van gewenscht gevolg zijn. Ook als blijvende bijdrage tot de geschiedenis der vernieuwing van onzen schouwburg verdient dit gedicht een ruim debiet.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 12 Augustus.

OVERLEDEN: J. Muishout, jm., 25 j. — M. A. H. Fermin, vrouw van M. E. C. van Eymeren, 28 j. — M. Lindenborn, man van T. Voorduyn, 48 j. — IJ. Bouwes, vrouw van J. P. Wentzel, 44 j. — A. A. van Asperen, jd., 24 j. — C. H. Groenewegen, d., 4 m. — J. M. Steyvers, man van A. de Jongste, 41 j.

BEVALLEN: J. Jillisse, geb. de Haan, d. — J. van der Linden, geb. Dassy, d. — C. Keereweer, geb. Mieremet, z. — C. H. Gerlach, geb. Gijzeling, z. — H. M. Tops, geb. van der Veer, d. — W. van Steenhoven, geb. van Os, z. — C. Sundermeijer, geb. van den Berg, d. — P. Muller, geb. Gerritse, z. — D. E. van der Velden, geb. Halderiet, d.

Zeetijdingen.

HELLEVOETSLUIS den 12 dezer. Gisteren namiddag uit zee *Anna*, J. J. Neeser, van Libau, en *Deyon*, G. Hall, van Newcastle; de wind N. O. — Heden morgen zeilden in zee *Kolonel Koopman*, J. J. Klein, naar de Kaap de Goede Hoop (gesleept door de stoomboot *Brouwershaven*); *de Arend*, L. van der Laan, en *Iver Hvitfeldt*, P. Christensen, beiden n. Bergen, en *Highlander*, W. Bristow, naar Newcastle. En arriveerden *Bordeaux* (st.), P. J. van Emmerik, van Bordeaux; *Christiaan Huygens*, A. J. Ihlower, van Texel; *Elsina Catharina*, G. J. Ruibing, van Riga; *Geertruida*, P. N. Huizing, van Libau, en *Jane & Catherine*, J. Williams, van Port Madoc; de wind N.

BRIELLE den 12 dezer. Gisteren na posttijd uit zee *Swanland* (st.), T. Sadler, van Grimsby, en *Gesina*, K. A. Bekkering, van Hapsal; de wind N. — Heden voor posttijd uit zee *Sea Gull* (st.), R. Lancaster, van Hull; *Admiraal Ver-Huell* (st.), J. Mouthaan, van Havre, en *Fijenoord* (st.), H. Rolfe, van Londen. En zeilden *Resource*, E. Bower, en *Constantia*, J. Sands, beiden n. Newcastle; *Magdalena*, N. Buining, en *Julia*, S. Mangnese, beiden naar Riga; *Vrouw Wicherdina*, J. J. Kroon, naar St. Petersburg; *Olaf Trygvesen*, H. Larsen, en *Expedit*, J. Berner, beiden naar Stavanger, en *Ariel*, W. Bensley, naar Grangemouth; de wind N.

MAASSLUIS den 12 dezer. Heden morgen zeilden *Jacomina*, K. P. Huges, naar Windau; *Margaretha*, J. H. Koster, naar Riga; *Try*, J. Howes, naar Boness; *Eliza & Mary*, G. Hawksworth, naar Blyth; *Rokeby*, T. Starling, naar Newcastle, en *Broedertrouw*, A. Dijkama, naar Riga. De vorige uitgezeilde schepen zijn wel in zee; de wind N.

BROUWERSHAVEN den 11 dezer. Uit zee *Stad Dordrecht* (st.), J. H. Stuit, van Londen naar Dordrecht.

TEXEL den 11 dezer. De wind N. O. Uit zee *Magnet* (st.) en *Vesta* (st.), van Londen; *Martha*, S. G. Postema, van St. Petersburg, en N. Edwardsen, van Drammen; — gisteren nog *Hillegonda*, H. H. Voordewind, van Stettin. Vertrokken *Isabella C. Jones*, A. Jones, naar Baltimore; A. Gunter en R. Chapel naar Londen; *Graaf van Rechteren* (st.) en *Burgemeester Huidekoper* (st.), naar Hull, en *Christiaan Huygens*, A. J. Ihlower, naar Schiedam.

VLIE den 10 dezer. Uit zee H. W. Ketelaar van Riga, K. P. Kiewit van Stockholm, F. F. Bieze en A. van Aken van Dantzig, en E. A. Schumacher van Tromsöe. Vertrokken W. B. Velt en J. Remmersen naar Riga, C. J. Grönquist naar Christinestad, P. M. Westermark naar Westerwick, A. Ellens naar Hammerfest, E. Ellefsen, V. Lerche en J. Walloe naar Fredrikstad, N. M. Ore naar Drammen, J. C. Stibolt naar Namsoe, H. T. de Jong, E. G. Olthoff en R. J. Schuring naar Osterrisoer, L. E. Krol naar Krageroe en *Willem I* (st.) naar Hamburg.

DELFZIJL den 9 dezer. Vertrokken gisteren *Annechiena*, van Laten, naar Riga; — heden *Annechiena*, Donga, naar St. Petersburg.

ZOLTKAMP den 10 dezer. Vertrokken den 7den *Agatha Henderika*, Bernardus, naar Riga; den 9den *Anja Sietzia*, Huisman, naar Londen, *Meike*, Flik, n. Gloucester, *Anna Sophia*, Visser, n. Newcastle, *Doethea Christina*, Astuling, n. St. Petersburg, en *Hendrika*, Vlas, op avontuur; heden *Jansje Hillegonda*, Reijer, n. Londen, en *Jacoba Johaana*, de Groot, naar St. Petersburg.

AANGEKOMEN: Te GALATZ 21 julij *de Arend*, Jonkhoff, van Venetië. Te BERDIANSKI *Zeevaart*, Bakker, van Konstantinopel. Te KONSTANTINOPEL 25 julij *Eliza*, Trapani, en 26 dito *Hans & Christine*, Ohlsen, beiden van Odessa naar Amsterdam. Te BAYONNE 4 dezer *Auna*, Vegter, van Nantes. Op de Rivier van NANTES 6 *Wicherdina*, Degenhardt, van Amsterdam. Te BREMERHAVEN 8 *Zwaantina*, Bakker, van Dantzig, en 9 *Margaretha Hendrika*, Munneke, van Newcastle. Te KROONSTAD 3 *Gezina*, de Boer, mede van Newcastle. Te ARCHANGEL 28 julij *Adolph Frederik*, van der Plas, v. Amsterdam. Te LANDSORT 4 dezer *Amstel*, Ouwehand, van New-York.

VERTROKKEN: Van CUXHAVEN 9 *Berendina*, Pekelder, n. Rotterdam, *Rensina*, Kramer, n. Groningen, en *Fokkina*, Waterborg, naar Londen; 10 *Emma*, Divoort, naar Montevideo. Van WISMAR 7 *Reintje*, Teensma, naar Rouaan. Van KROONSTAD 3 *Vrouw Margrietha*, Nieboer, naar Amsterdam, en *Vriendschap*, de Boer, naar Zwolle. Van ARCHANGEL 27 julij *Eendragt*, Bos, en *Wilhelmine*, Ammann, naar Schiedam, *Urania*, Thormählen, n. Zwolle, *Etiena*, de Jonge, naar de Maas, en *Ellen*, Souter, naar Rotterdam; 28 dito *Alberdina*, Upmeijer, en *Anna Hendrina*, Ebling, n. Schiedam, *Gebroeders*, Wegener, naar de Maas, *Anna Arendina*, Pott, *Louise*, Jensen, *Vrouw Geertje*, Bakker, en *Alida*, Valk, alle vier naar Amsterdam, en *Orion*, Buiten, naar Groningen; 29 *Atalante*, Beckering, n. de Maas; *Aurora*, Lakerooy, *George*, de Groot, *Karen Lovise*, Nielsen, *Redite*, Hoveling, en *Heilina*, Panjer, alle vijf n. Amsterdam, *Prinz Albert*, Megow, naar Schiedam, *Freerk Jan*, Smit, n. Dokkum, en *Parthian*, Elingius, naar Rotterdam. Van STOCKHOLM 4 dezer *Annechiena*, Emmelkamp, naar de Noord Zee.

Het schip *Goede Hoop*, kapit. Haaijer, van Dantzig naar Rouaan, is den 4 dezer te DANTZIG uit zee teruggekomen, zijnde drie man der equipage ziek.

Uittreksels uit de Lloydslijst van den 10 augustus:

Te LONDEN aangekomen 9 dezer *Hoop*, Visser, van Workum, *Sara Anna Cornelia*, Rabe, en *Gesina Jantina*, de Jonge, v. Rostock, *Fenna*, de Boer, *Jonge Willem*, Kappen, en *Antje Sleeswijk*, de Jonge, alle drie van Stettin, *Elisabeth*, Klasen, v. Kroonstad, *Odilia Maria*, Prins, en *Jonkvrouw Maria*, Menses, v. Archangel; — in lading *Harmina*, Bieze, en uitgeklaard *Margaretha Alida*, Leuning, beiden n. Koningsbergen. Te IPSWICH 8 *Thomas Rising*, Bullard, van Harlingen. Te YARMOUTH dien dag *Jonge Schalk*, Plug, v. Rotterdam, en *Emerald*, Ford, van Medemblik. Te HULL 8 *Vriendschap*, Voogd, v. Dantzig. Te LEITH 6 *Verwachting*, Schaafsma, van Harlingen. Te GRANGEMOUTH 7 *Andrew Wilson*, M'Allan, van Rotterdam. Te DUNDEE dien dag *Annechiena*, van der Wijk, van Nerva. Te DROGHEDA 9 *Elisabeth*, Nepperus, van Bayonne. Te LIVERPOOL 9 *Pelican* (st.) van Rotterdam; — in lading *Alida Petronella*, Potjewijd, naar Riga. Van NEWPORT uitgeklaard 6 *Elon*, Jewitt, naar Rotterdam.

Bij PORTLAND 5 dezer *Plata*, Henning, van Antwerpen naar Venetië. — Bij GOUDSTAART 6 *Havana Packet*, Harken, van Amsterdam naar Havanna. — Bij DOUVRES 8 *Gesina*, Schuth, v. Caravansera n. Londen. — DEAL gepasseerd 4 *Jantina*, Boswijk, v. Amsterdam n. Livorno, *Menado*, Schaap, n. Batavia, *Lusignano*, Vidulich, naar Konstantinopel, en *Japara*, Kramers, naar Macassar, alle drie van Rotterdam; 5 *Jacobus*, Borst, v. Savannah n. Bremen.

Gepraaide Schepen:

Den 6 dezer, op 51 gr. 13 min. NB. en 1 gr. 53 min. 45 sec. WL., *Louisa Maria*, D. Herderschee, van Amsterdam n. Valparaiso en San Francisco.

(Per Overland-Post.)

BATAVIA den 24 junij. Aangekomen *Borneo*, Hansen, v. Sydney, *Europa*, Keus, v. Londen, *India*, Rijken, v. Rotterdam, *Laurens Koster*, Kleve, van Punte Gale, *Prinses Marianne*, Rietmeijer, van de Tafelbaai, *Willem III*, van der Burg, v. San Francisco, *Nagasaki*, Bunnemeijer, van Akyab, *Rembrandt van Rhijn*, Grivel, v. Ceylon, *Zwaluw*, Visser, en *Vier Gebroeders*, van der Meulen, beiden van Singapore, *Oost-India Packet*, Bakker, van Amsterdam, *Dolfijn*, Brandligt, en *Anna en Elisa*, Arenspoot, beiden van Sydney.

Cargalijsten.

Amsterdam.

NICOLINE, VALLESEN, van *Batavia.*

1063 kranj. Suiker, 1135 b. Rijst, 18 p., 2817 st. en 2 b. Gom Elastiek, 100 p. Cassia Lignea en 100 legg. Arak, *Wunderly en Co.;* 379 krj. Suiker, 424 b. Rijst en 1 k. Diversen, *Ubel en Sillem;* 99 kisten Gember, *T. A. van der Does.*

EENDRAGT, VAN VELTHOVEN, van *Banjoewangie.*

5120 b. Koffij, 2939 kann. Suiker, 875 sch. Tin en 3024 b. Rotting, Nederl. Handel-Maatschappij.

MARIA CATHARINA, KIEWIT, van *Stockholm.*

1389 stav. en 38 boss. IJzer en 238 boss. Staal, Gebr. *van der Vliet;* 401 stav, en 24 boss. IJzer, *N van de Stadt;* 125 boss. Staal, *S. A. le Vino en Co.;* 2409 stav. en 415 boss. IJzer en 120 b. Staal, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA en SOURABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Fregatschip *Sara Lydia*, Kapitein *B. van der Tak.* Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

BERGEN, het Nederlandsch Kofschip *Hermannus*, kapit. *L. J. Dik.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

DUNDEE, het Engelsch schoonerschip *Tay*, kapitein *David Brown.* Adres ten kantore van *George Levingston en J. A. Houwens.*

ST. PETERSBURG, het Nederlandsch Kofschip *Ulrika*, kapitein *J. H. Bekkering.* Adres ten kantore van *Kuyper, v. Dam en Smeer.*

SYRA en KONSTANTINOPEL, het snelzeilend gekoperd Nederl. Brikschip *Harmonie*, kapit. *K. de Kok.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR, het Nederlandsch Hoekerschip *Maria Johanna*, kapitein *G. van der Gaauw.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Beursberigten.

MADRID den 8 Augustus.

Spanje 1 per cents 23¼; dito 3 per cents 44⅛; dito certificaten 3¼.

PARIJS den 11 Augustus.

Frankrijk 3 per cents 80. 25; dito 4½ per cents 104. 40; Spanje 1 per cents 23; dito 3 per cents Binnenl. 43; Rusland 4½ per cents 100.

LONDEN den 11 Augustus.

De 3 per cents Gecons. 98⅛; Spanje 1 per cent 23⅜; dito Certific. 6⅜; Portugal 4 per cents 43¼; Rusland, 4½ per cents, 101; Mexico, 3 per cents 26¾.

ANTWERPEN den 11 Augustus.

België 2½ pcts. 56¼ pap. Spanje 1 pcts. 22$\frac{13}{16}$ g. en 22⅞ pap.; dito Binnenl. 3 pcts. 43¼ g. Metalliek 5 pcts. 86. — De handel was heden weinig geanimeerd bij geringe variatie in de fondsen.

AMSTERDAM, 11 Augustus.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld	2½	pCt.	63⅝	63¾	63⅝
» dito dito	3	»	76$\frac{11}{16}$	76¾	76¾
» dito dito	4	»	95¼	95⅝	95½
» Amortis-Syndicaat	3½	»			
» Aand. Hand.-Maatsch.	4½	»	127		
» O. I. Leening	4	»	95¼		
» Aand. Holl. Spoorw.	....				
» Rijnspoorweg	4½	»			
FRANKRIJK, Certificaten	3	»	74½		
RUSLAND, Obl. *Hope & Co.*	5	»	109	109⅛	109⅛
» dito dito 1828/29	5	»	108		
» Cert. dito 1831/33	5	»			
» dito dito 1840	4	»	93⅞		
» dito bij *Stieglitz*	4	»			
» dito dito Nieuwe	4	»			
» dito Admin. te Londen	5	»			
» dito dito dito	4½	»	99¾	99⅞	99¾
POLEN, Aand. 1829, *fl.* 300	....	*f*			
» dito 1835, - 500	....	-	161⅜	161½	
» Obligatien	4	pCt.	86¼	86⅝	86⅝
SPANJE, Obligatien	1	»	23$\frac{5}{16}$	23½	23$\frac{5}{16}$
» dito	3	»	47½	47$\frac{9}{16}$	47$\frac{9}{16}$
» Binnenlandsche	3	»	43$\frac{5}{16}$	43$\frac{7}{16}$	43⅜
» Amortisable Schuld	....				
» Bewijzen van Coupons	....		6$\frac{9}{16}$		
OOSTENRIJK, Obl. bij *Goll & Co.*	5	»			
» dito dito	4	»	71⅜		
» dito Metall.	5	»	82¾	82⅞	
» dito dito Nieuwe	5	»	95¼	95¼	95¼
» dito dito lett. B.	5	»	95¼	95½	95¼
» dito dito	2½	»	42⅜	42¾	
BELGIE, Certificaten	2½	»			
» dito *Rothschild.*	2½	»	53		
PORTUGAL, Oblig. 5 pc. thans	4	»			
» dito	4	»	39⅜		
» 1853	3	»	39$\frac{9}{16}$	39$\frac{11}{16}$	39$\frac{9}{16}$

Leening Holl. Spoorweg, 4½ pc., 101½. Denem., 5 pc., 104½. Griekenl. Oblig. 1825, 5 pc., 7⅜. Brazilië, £ 100, 5 pc., 98⅞; idem, 4½ pc., 97⅜. Peru, Geldl. 1849, thans 5 pc., 80¼. Ecuador 4⅛. Venezuela, 3½ pc., 37½. Grenada, Oblig., 2½ pc., 21$\frac{5}{16}$ a 21$\frac{9}{16}$; idem Uitgest. 9$\frac{1}{16}$ a 9$\frac{3}{16}$. Mexico, 3 pc., 25$\frac{15}{16}$ a 26¼. Philadelphia, bij *Hope & Co.*, 5 pc., 85 lage nommers.

Beleening 2½ pc. Prolongatie 2½ pc.

Bij geringen handel, uitgenomen in Spaansche fondsen, kon men over het algemeen tot de slotprijzen van gisteren koopen.

AMSTERDAM, 12 Augustus. *Ten 4 ure.*

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werk. Schuld	2½	pCt.	63$\frac{11}{16}$		
» » »	3	»	76$\frac{11}{16}$		
» » »	4	»	95$\frac{9}{16}$		
» Aand. Holl. Spoorweg	....				
SPANJE, Obligatien	1	»	23$\frac{7}{16}$		
» » Binnenl.	3	»	43$\frac{7}{16}$		
» Bewijzen Coupon	....		6⅝		
PORTUGAL, te Londen	3	»			
» dito	4	»			
RUSLAND, Obl. bij *Hope* 1798/1816	5	»			
» dito dito 1828/1829	5	»	108		
OOSTENRIJK, Metalliek	5	»	82⅞	83	
» dito A en B	5	»	95½		
» dito	2½	»	42$\frac{11}{16}$	42¾	
MEXICO	3	»	26¼		
» Onbepaalde	3	»	26$\frac{1}{16}$		
NOORD-AMERIKA, Bank-Actien	....				

ROTTERDAM den 12 Augustus.

Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 63$\frac{9}{16}$ l. k., 63⅝ h. k.; idem idem, 4 pc., 95½. Belgie, bij *Rothschild*, 2½ pc., 53½. Spanje, Buitenl., 1 pc., 23$\frac{7}{16}$; Binnenl. a *f* 6000, 3 pc., 43½; Coup. *Ardoin*, bewijzen 6⅝. Portugal, te Londen, 3 pc., 39$\frac{11}{16}$ l. k., 39$\frac{13}{16}$ h. k., 39¾ gebl. k. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1798 en 1816, 5 pc., 109. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc., 82¾; idem Nieuwe, 5 pc., 95⅜; idem 1851, 2½ pc., 42½. Mexico, 1851, Onbepaalde, 3 pc., 25$\frac{15}{16}$ l. k., 26 h. k., 25$\frac{15}{16}$ gebl. k.; idem £ 100 26$\frac{3}{16}$. Ecuador 4$\frac{1}{16}$; idem Onbep. 4$\frac{1}{32}$; idem Coupons 30½ cent.

In binnenlandsche, even als in vreemde fondsen, was de variatie onbelangrijk; alleen Mexicanen sluiten circa ⅛ pc. beter dan gisteren.

Wisselkoersen.

LONDEN den 9 Augustus.

Amsterdam	11,16½	a ¾.
Dito 3 maanden	11,18	» ½.
Rotterdam	11,18	» ½.

AMSTERDAM, 12 Augustus.

	Geld.		Geld.
Hamburg 2 maanden	35¼.	Lissabon 3 maanden	41½.
idem zigt	35½.	Porto... 3 ———	41½.
Londen 2 maanden	11.72½.	Petersb. 2 ———	186.
idem zigt	11.80.		

ROTTERDAM den 12 Augustus.

Londen	2 maanden *f* 11. 75,	kort *f* 11. 80.
Hamburg ...	——— - 35¼,	——— - 35½.

Speciekoers.

AMSTERDAM den 11 Augustus.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten	*f* — —	a *f* — —
Oude Gerande dito	- 5.60	» - 5.70
Tien Gulden Stukken	- 9.80	» - 9.90
Wigtig, Guinjes	- — —	» - — —
» Engelsche Sovereigns	- 11.80	» - 11.90
» Pistolen	- 9.65	» - 9.75
Nieuwe Louis d'Or	- 10.90	» - 11.00
Stukken van 20 Francs	- 9.50	» - 9.60
Baren Goud en Specie a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn	- 11½	a *f* 11¾ pCt.

Zilveren Specien per Ned. ℔ fijn.

Fijne Drittels	*f* — —	a *f* — —
» Baren 1000/1000	- — —	» - — —
Zilver van 900 a 300	- 104.50	» - 105.00

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaren Piasters	- 2.55	» - 2.60
Fransche Kroonen	- 2.70	» - 2.75
Stukken van 5 Francs	- 2.35	» - 2.37
Brabandsche Kroonen	- 2.65	» - 2.70
Pruissische Daalders	- 1.75	» - 1.77

Prijzen der Buitenl. Coupons

en UITGELOTE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 27.20	Spaansche Piast.	*f* 2.46
Napelsche	- 25.30	Hamb. Russen	- 37
Div. Eng. in £	- 11.75	Russ. in Zilv. R.	- 37¾
Eng. Russen	- 11.75	Poolsche in fl.	- 28½
Fransche	- 56¼	Coup. Port. 1 Jan. 1848	
Belgische	- 56¼	per £ 2	- — —
Pruissische	- 34¾	» Binn. n.° 15	- — —
Ween. Bank-Actien	- 27.20	Papier Mand	- 10⅜

Marktberigten.

SCHIEDAM den 12 Augustus.

GRANEN. Rogge, verkocht 140 ℔ Archangel *f* 209 1/m.

Moutwijn, ... per Ned. Vat zonder Fust	*f* 20. 50	zonder de belasting.
Jenever, ... » » » » »	- 25. —	
» Amst. proef » » » » »	- 26. 25	

DORDRECHT den 11 Augustus.

GRANEN, ZADEN enz. Onze markt was heden van Jarige Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe te ruim voorzien voor de behoefte, zoodat dezelve tot 20 c. lager slechts gedeeltelijk verkocht is kunnen worden. — Van Nieuwe Tarwe waren er eenige partijtjes uit het Overmaassche ter markt, van zeer voldoende kwaliteit, tot genoteerde prijzen zijn dezelve om het nieuwtje genomen. Roode Winter- en Zomertarwe niet ter veil. Jarige mooije Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 10. 20 a *f* 11. 70; idem mindere en Blaauwe Vl. en Overm. *f* 9. 40 a *f* 9. 80, en Nieuwe dito 1853 *f* 11 a *f* 12. Rogge. Jarige Zeeuwsche, Vl. en Overm. weinig ter veil en goed prijshoudend. Van Nieuwe dito waren er eenige partijtjes aangevoerd, van mooije en wigtige kwaliteit, welke door gebruikers duur betaald zijn. In Buitenl. soorten is niets omgegaan en werd geveild: 116 ℔ Oude gedroogde *f* 193 en 124 ℔ Fransche *f* 225 entrepôt. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 7. 60 a *f* 7. 90; Nieuwe dito 1853 *f* 8. — *f* 8. 40. Garst. Van Nieuwe Winter was onze markt redelijk voorzien, tot 20 c. hooger ruimde de aanzijnde grif op. Zomergarst niet ter veil. Zeeuwsche, Flakk. en Overm. Winter N. *f* 6. — a *f* 6. 20. Haver flaauw en 10 c. lager afgegeven. Zeeuwsche en Inlandsche Voeder *f* 3. — a *f* 3. 50; Zeeuwsche dikke *f* 3. 50 a *f* 4. 30. Boekweit werd tot verhoogde prijzen aan hoog benoodig en verkocht, doch was de omzet beperkt en is er op 70 Ned. ℔ voor Bossche *f* 225 en Roozendaalsche *f* 230 en mooije Fransche a *f* 185 besteed. Paarden- en Duivenboonen niet aangevoerd. Jarige Blaauwe en Witte Erwten niet ter veil en Nieuwe dito waren er nog niet aangevoerd. Witte en Bruine Boonen opgeruimd. Oud Koolzaad werd van het zolder te hoog gehouden en bleef zonder handel. Van Nieuw Koolzaad hadden wij heden ruim 200 last uit het Overmaassche, Flakkèe en Zeeland ter markt, tot £vl. 1 hooger ging hetzelve zeer traag van de hand en waren bij het einde der markt de meeste gestorte Zeeuwsche partijen nog onverkocht, voor puik Overmaasch en Flakkeesch zakgoed is door onze olieslagers en ter Binnenlandsche verzending £vl. 63 a £vl. 62, voor het mindere £vl. 60 a £vl. 61 besteed; voor de puikste der gestorte partijen is £vl. 63½ tot £vl. 64 ingewilligd. Op 9 vat werd hetzelve tot vorige prijzen gelaten, als: in deze maand te leveren £vl. 67, September £vl. 67½ en October £vl. 68. Kanariezaad wordt weinig gevraagd en blijft van *f* 8. 50 tot *f* 9 aangeboden. Lijnzaad schaarsch, bij partij is gedaan 114 ℔ Odessa a *f* 334. Raapolie traag en lager te koopen, als: vliegend en 1 September *f* 37, October *f* 37½, November en December *f* 38 gelaten. Lijnolie stil, vliegend *f* 32 en op 6 weken *f* 33 gedaan. Raap- en Lijnkoeken blijven schaarsch en worden wekelijks hooger verkocht: harde Raapkoeken pr. 1040 stuks, *f* 75. — *f* 77; idem Lijnkoeken idem *f* 105 a *f* 115, en zachte idem idem *f* 120 a *f* 125.

AMSTERDAM den 12 Augustus

GRANEN enz. Roode Tarwe was heden weder ter verzending gevraagd, doch door de hooge eischen der houders werd de handel belemmerd; verkocht in Entr.: 130 ℔ Wismar *f* 360; 130 ℔ Oostvriesche *f* 330; Poolsche soorten hooger gehouden, doch niet in omgegaan. Rogge prijshoudend: 120 ℔ Odessa *f* 210 bij partij; in Veiling: 87 last Ismael van 106 tot 110 ℔ *f* 131 a *f* 164. Gerst in een doen: 111 ℔ N. Deensche *f* 192; 100, 102 ℔ N. Old. Winter *f* 168, *f* 170. Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad williger: Elve £vl. 64; op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk en Aug. £vl. 69; in Oct. eerstk. £vl. 69½; in April eerstk. £vl. 69½, 70. Lijnzaad zonder handel. Raapolie willig: op 6 w. *f* 38½; Vlieg. *f* 37½ a ¼; 1 sept, e. k. *f* 37½ a ¾, ⅝; 1 Oct. e. k. *f* 38½; 1 Nov. e. k. *f* 38¾ a *f* 39, *f* 38⅞; 1 Dec. e. k. *f* 39 a ¼, ⅛; 1 Mei e. k. *f* 39 a ¼. Lijnolie prijshoudend: op 6 w. *f* 33; Vlieg. *f* 32; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. e. k *f* 31¾. Hennepolie op 6 w. *f* 39; Vlieg. *f* 38. Raapkoeken, per 1040 st., *f* 77 a *f* 82. Lijnkoeken, per 104 st., *f* 11 a *f* 13.

MIDDELBURG den 11 Augustus.

GRANEN, ZADEN enz. Wij hadden weder een zeer kleinen aanvoer van Zeeuwsche en Walchersche Tarwe aan de markt, en daar de kooplust ook meer beperkt was, zoo heeft men niet dan 10 a 20 c. lager kunnen verkoopen; puike Zeeuwsche Tarwe bragt met moeite *f* 9. 50, *f* 9. 75 a *f* 10 op; mindere soorten *f* 8. 50 a *f* 9. 25 naar deugd. Puike jarige Walchersche Tarwe (1852) voor den regen binnen *f* 11; puike dito *f* 10. 40 a *f* 10. 60; gewone soorten *f* 9. 50 a *f* 10. 20. Nieuwe Walchersche Tarwe, waarvan eenige monsters ter veil, was puik en mooi, en is voor *f* 10. 75 en *f* 11 de mud gekocht. De aan zijnde Nieuwe Rogge was verschillend van droogte; de beste is tot *f* 7. 75 gekocht. Nieuwe Gerst niet ter veil, aan *f* 6 de Mud zou die koopers gehad hebben. Jarige Winter werd voor *f* 6 verlaten. Walch. Witte en Bruine Boonen geheel zonder handel. Oude dito Groene Erwten worden te vergeefs voor *f* 8 en *f* 8. 25 de mud verlaten. Walch. nieuwe Groene Erwten, waarvan eenige partijtjes ter veil, zijn aan *f* 9. 75 tot *f* 10 gekocht; groote dito *f* 10. 25 a *f* 10. 50. Boekweit bleef zonder handel. Koolzaad, waarvan de aanvoer merkelijk vermindert, bedroeg heden maar 100 last; voor dat artikel was veel vraag. Begin beurs kocht men *f* 12. 25, later met drift *f* 12. 50, enkeld *f* 12. 60 de mud. Oliën zonder prijsverandering.

Handelsberigten.

AMSTERDAM den 10 Augustus.

MAHONYHOUT. De heden avond geveilde 436 blokken zijn gedeeltelijk verkocht tot 26 a 69 c. de kubieke palmen.

Den 12 Augustus.

KOFFIJ. De heden geveilde 2284 b. Java zijn verk. van 28 tot 29 c.

GOM ELASTIEK. In de heden gehouden veiling is alles, zoo gezond als beschadigd, verkocht van *f* 39½ tot *f* 40½.

PALMOLIE. De gisteren avond geveilde 530 v. zijn opgehouden tot *f* 23 en na de veiling de helft tot geheim gehouden prijs uit de hand afgedaan.

LONDEN den 10 Augustus.

KOFFIJ. Ceylon flaauw doch prijshoudend, goed ord. wordt op 45/6 a 46/ gehouden; Plantation weinig aangeboden, waardoor de prijzen onveranderd bleven; fijne van 65/ tot 74; goed ord. van 63/ tot 64/, andere soorten van 52/ tot 56/, triage van 46/ tot 52/, pea berry van 64/ tot 70. In veiling vonden 13 v. ord. a 60/ koopers. Mokka met goeden voorraad doch weinig gevraagd; 130 b. en 253 h. b. werden van 68/ tot 85/ bijna geheel opgehouden; Ungarbled met 51/6 tot 52/ betaald. Zeilende ladingen blijven tot vorige prijzen gezocht.

SUIKER. De prijzen bleven onveranderd en het artikel goed gevraagd, 658 v. en tiersjes werden verkocht. Mauritius gezocht en in de tweede hand met volle prijzen betaald. Van Bengaal vonden 2025 z. tot vorige prijzen koopers; blond van 32/ tot 35/6, bruin van 30/6 tot 31/6; blanke Benares blijft tot vorige prijzen gevraagd, tot welke de houders niet willen omzetten. Madras met beperkten voorraad en goeden kooplust; de prijzen bleven evenwel dezelfde. Geraffieeerde soorten bleven ferm, doch in vergelijking met de vraag is de voorraad gering; bruine Lompen 26/. In Crushed had voor uitvoer goede omgang plaats en heden willen de houders tot vorige prijzen niet meer omzetten.

CACAO. Trinidad ferm en meer gevraagd; 583 b. werden van 34 tot 36/6 omgezet. Vreemde soorten vast.

VRUCHTEN weinig gevraagd doch ferm; heden werden in veiling 80 t. Pruimen a 16/ een partijtje a 15/ verkocht; 103 b., 186 c. en 41 v. nieuwe Krenten aangeboden, waarvan 120 v. en c. werden verkocht van 50/ tot 63/; 72 v. en 20 p. oude werden gedeeltelijk van 72/ tot 95/ verhandeld. Ook werden 1200 k., 700 halve dito, Valencia Rozijnen a 35/ en 1086 baskets Denia a 24/ terug gekocht.

SALPETER. In de veiling van heden werden ord. kwal. ongeregeld van 1 tot 6 d. onder de vorige prijzen verkocht.

KATOEN ferm, en met goeden omgang tot vorige prijzen.

HENNEP. Ord. Manilla kalm en onveranderd; ca. 599 b. werden van £ 42. 10 tot 44. 10 teruggekocht.

LIJNOLIE. Ferm op 29/9 a 30.

LIJNZAAD onveranderd; Zwarte Zee 49/6 a 50.

HOP vast, tot vorige prijzen.

TALK iets levendiger, doch de houders blijven ferm. Men noteert: in loco 51/ compt.; St. Petersburg Y. C. in loco 51/6, op oct./dec. 51/3.

GRANEN. Tarwe flaauw, doch de houders willen de prijzen niets verminderen. Meel kalm. Gerst onveranderd.

VEEMARKT. Ossen werden heden overvloedig aangevoerd en werden met volle prijzen betaald. Schapen blijven goed gevraagd. Lammeren flaauw. In Kalveren en Varkens was de omgang beperkt. De aanvoer bestond uit: 7,581 stuks, waarvan 2,276 Ossen, 5010 Schapen en Lammeren en 295 Kalveren. Aan de markt waren 35,219 stuks, bestaande in 4,832 Ossen, 29,700 Schapen en Lammeren 367 Kalveren en 320 Varkens.

LIVERPOOL den 9 Augustus.

KATOEN met vrij goeden voorraad en ferme prijzen. De verkoopen bestonden uit 7000 b., waarvan 5000 Amerikaansch (1500 voor uitvoer), 50 Pernam en Maranham a 8¼ d.; 300 Egyptische van 6¼ tot 10 d.; 1500 Suratte van 3¼ tot 4¾ d. (700 voor uitvoer.)

Den 10 Augustus.

KATOEN. De Markt was heden ferm tot de vorige prijzen en 8,000 b. werden verhandeld.

ANTWERPEN den 11 Augustus.

KOFFIJ. Ca. 700 b. Brazil en 200 b. St. Domingo werden heden in diverse partijen omgezet.

SUIKER. Men noteert de verkoopen van ca. 3000 z. Manilla, 125 k., 133 z., 21 vaatjes Bahia en van 335 k. Havanna. Van Geraffineerde soorten werden 300,000 k.° op Sept./Oct. afgedaan.

KATOEN. Gezocht en met verbeterde prijzen. De verkoopen bestonden uit 601 b. Louisiana; 500 b. Mobile, 212 b. Georgie en ca. 300 b. Amerikaansch werden teruggekocht.

Van TALK werden ca. 11,000 k.° in loco omgezet.

GRANEN. Ferm. Van Tarwe zijn sommige kwaliteiten met neiging tot rijzen. Rogge vast. Sedert ons laatste berigt had in Tarwe belangrijke omgang plaats. Zeilende Cubanca bedong fl 11½ entr. en ord. witte Zeeuwsche van fl 12½ tot 12¾ entr. per 80 k.° Van Rogge werd een partijtje Enos a fl. 7¼ en 7¾ ent. per 80 kil. afgedaan. Odessa Lijnzaad bedong fl. 12½ per hect.

HAVRE den 9 Augustus.

KATOEN met goeden omgang en ferme prijzen. Gisteren werden ca. 2000 b. disponibele voorraad afgedaan.

KOFFIJ. Heden vonden 224 z. Haïti fr. 56. 50 per 50 kil. ent. koopers; 1,027 z. beschadigde dito werden heden van fr. 99 tot 106 per 50 kil. publiek verkocht.

SUIKER. 700 k. Havanna door zeewater beschadigd werden van fr. 49. 25 a 54 per 50 kil. afgedaan.

RIJST kalm doch met onveranderde prijzen; heden werd nog fr. 19. 50 per 50 kil. voor 250 z. Bengaal op Sept. betaald.

HUIDEN met vrij belangrijke omzettingen; 3,180 dr. Montevideo werden a fr. 80 per 50 kil., zijnde ferme prijs afgedaan.

POTASCH. Amerikaansch fr. 40. 25 per 50 kil., voor 1 kwal. disponibel. Heden werden 25 vaatjes verhandeld.

MEEL. Men spreekt van goede omzettingen a fr. 36 per vaatje ent.

BORDEAUX den 8 Augustus.

VOORLOOP. Armagnac 100, Marmande 100, Tafia 85 a 90. De 3/6 blijft a fr. 145 disponibel.

WIJNEN. Ondanks de hooge prijzen had deze week goede omgang plaats.

ST. PETERSBURG den 5 Augustus.

TALK. Met beperkten omgang en dalende prijzen. Men vraagt in loco eerste kwaliteit 145 R., op Aug. 143 R.

HENNEPOLIE. Flaauw; 250 v. werden a 9 R. 10 K. omgezet.

TRAAN. Voor Bruine Astrakan in loco werd 9 R. 40 K. gevraagd en 9 R. 25 K. a 9 R. 30 K. te vergeefs geboden.

POTASCH stil; 56 R. werd geboden, doch 57 R. gevraagd.

HENNEP ferm.

VLAS kalm, doch vast en onveranderd.

LIJNZAAD bleef gevraagd; goede soorten zijn in loco schaarsch en Morchansky is niet onder 28¼ a 29 R. te krijgen.

KOPER stil.

GRANEN. Rogge onveranderd. Van Tarwe werden 20,000 tschetw. afgedaan; voor witte Russische wordt in loco 26¼ R. gevraagd. Goede Haver bedong 10 R. 10 a 11 R. 37½ K.

BATAVIA 24 Junij.

Per Overland-post.

De particuliere uitvoeren hebben in de laatste maand bedragen. 21,871 picols Koffij, 71,883 picols Suiker, 16,378 pic. Rijst, 158 legg. Arak, 7005 stuks Huiden, 972 pic. Peper, 46 pic. Cassia Vera.

Door de Factorij zijn uitgevoerd gedurende de laatste maand 17,325 pic. Koffij en 18,121 pic. Suiker.

KOFFIJ. Dit artikel vindt eene goede vraag, en 2500 pic. zijn hier tot *f* 25 a *f* 27 per picol verkocht.

Van SUIKER is de voorraad alhier gering; ca. 6000 pic. Jacatra zijn omgezet tot *f* 10¼ a *f* 10½.

RIJST met veel kooplust en circa 25,500 picols hebben nemers gevonden van *f* 108 a *f* 120 per koyang voor ord. a goed blanke soort.

Voor INDIGO toonen zich tot *f* 4 per ℔ koopers.

Van ARAK werden 200 leggers met *f* 42 betaald.

Voor 700 pic. GUM ELASTICUM is *f* 27 besteed, en thans wordt *f* 27½ per picol geboden.

Van PEPER zijn te Benkoelen door het Gouvernement in veiling verkocht 1500 pic. Zwarte tot *f* 17 en 800 pic. Witte tot *f* 27 per pic.

GOM DAMAR wordt op *f* 36 gehouden. (*N. R. C.*)

Advertentien.

Voor de bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van Mevrouw HERKLOTS, geb. LANDBERG, te *Samarang*, betuigen de Ondergeteekenden hunnen opregten dank.

H. W. HERKLOTS.
J. HERKLOTS, ENSLIE.
Rotterdam J. P. BEZOET DE BIE.
den 12 *Augustus* 1853. C. C. M. BEZOET DE BIE, LANDBERG.

GENERAL STEAM NAVIGATION COMPANY.
LONDEN & ROTTERDAM.

De MAAL-STOOMPAKETTEN vertrekken met *PASSAGIERS en GOEDEREN*:
WOENSDAG 17 Augustus, 's morgens **10** ure,
SATURDAG 20 „ 's middags **12** „

Bovendien ***tweemaal 's weeks*** eene STOOMBOOT, volkomen ingerigt tot het **LADEN** van ***VEE*** en **andere Goederen.**

De Agenten **W. SMITH & P. A. VAN ES.**

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een onfeilbaar middel voor Hoofdpijnen, Verval van Krachten en Borstkwalen

Een Soldaat, die langen tijd gediend had in de Overzeesche Bezittingen, leed sterk aan Hoofdpijnen, was neerslagtig en had steeds zware pijn in de Regterzijde, welke hem zoo verzwakte dat men genoodzaakt was hem uit de Dienst te ontslaan. Bij het Leger en in de Hospitalen had men alles beproefd om hem te doen herstellen, doch ten laatste oordeelde men dat hij niet te genezen was. Na zijn ontslag bekomen te hebben, begon hij de **Pillen** van ***Holloway*** te gebruiken, waardoor hij zich thans weder zoo welvarend bevindt als hij ooit geweest is.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **W. C. VAN DORT**, Depôthouder te **'s Gravenhage**, aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede te **Londen**, Strand, 244 *Holloway's Etablissement.* — *Door het vermeerderd debiet zijn de* **prijzen** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF..... „ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

GOUDA-ROTTERDAM.
De Stoomboot-Dienst
is HEDEN op de gewone wijze hervat.
Rotterdam 12 *Augustus* 1853.

Hollandsche Maatschappij
VAN
LANDBOUW.
Afdeeling DORDRECHT en OMSTREKEN.

VERGADERING van de Leden der Afdeeling, op Woensdag den 17 Augustus 1853, des middags ten 12 ure, te *Rijsoort*, bij ***W. Earman.***

Aan de Vergadering zal voorafgaan een **WEDSTRIJD VAN KOORNSNIJDERS**, en eene **PROEF** met den **ONDERGRONDSPLOEG.**

Werkzaamheden der Vergadering:

Behandeling der Punten van Beschrijving voor de Algemeene Vergadering te Dordrecht.

Benoeming van Afgevaardigden.

Behandeling van Onderwerpen door de Vergadering aan te geven.

Namens het Bestuur der Afdeeling,
Mr. J. J. DE REUS,
Secretaris der Afdeeling.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam van den 10 Augustus 1853, is ter requisitie van het Openbaar Ministerie onder **Curatele** gesteld de Persoon van **JOHANNES WILHELMUS MORRIEN.**

B A D E N.

In het VEREENIGINGS-GEBOUW der *Koninklijke Nederlandsche Yachtclub* zijn voor de **Leden**, hunne **Dames** en **Kinderen**, van des morgens *half zeven* ure, **KOUDE** en **WARME BADEN**, a 50 *Cents* te bekomen.

VERSCHE en GEDROOGDE
MIER-EIJEREN,

tot buitengewoon goedkoope Prijzen, dagelijks te bekomen bij de *KINDEREN WOUTERS*, op den **Toe-Steiger**, bij de Korte Hoogstraat, wijk 5, n.° 321.

*** **Eene Gezonde MIN**

biedt zich aan terstond. Nader Adres bij de Boekverkoopers *M. WIJT & ZONEN.*

T H E E.

PAKHUISMEESTEREN van de THEE te Rotterdam geven aan de belanghebbenden kennis, dat zij voornemens zijn op Zaturdag den **13** Augustus 1853, de onderstaande **Kavelingen THEE**, staande op het Pand *Stal*, wijk **1**, n.° 313, **over te brengen** naar het Pand ***Twee Leeuwen***, wijk **1**, n.° 230.

Aanvoer 1851. — **Kav. 1025 a 1310.**

*** PUBLIEKE VEILING,

op Maandag den 15 Augustus 1853, des morgens ten *half elf* ure, in het Logement ***de Zon***, te Rotterdam, van: Circa

52 LASTEN WIT BONTE POOLSCHE TARWE,

van Dantzig aangevoerd. Liggende in Entrepôt.

Inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van *BEZOET DE BIE & KIEWIT.*

Rotterdamsche Schouwburg.
BUITENGEWONE VOORSTELLING,
Zaturdag 13 Augustus 1853.
ZINNEBEELDIGE VOORSTELLING,
met DANS en KOREN,

voor de feestviering ter inwijding van de nieuwe Schouwburgzaal, expresselijk vervaardigd door den Heer F. H. GREB.

Gevolgd door:

ADEL EN MATHILDE,

Treurspel, in vijf bedrijven, door Mr. WISELIUS.

De Heer ***A. Peters*** als Gast in beide Stukken.

Aanvang **half 7 ure.**

Balcons........	*f* 2. 10.	Parterre	*f* 1. 20.
Loges..........	- 1. 50.	Galerij..........	- 0. 50.

De Plaatsen kunnen dagelijks besproken worden.

De **ZINNEBEELDIGE VOORSTELLING** a 25 *Cents* aan den Schouwburg te bekomen.

*** *Met toestemming van het Edel Achtbaar Stadsbestuur,*

zullen de Zuidhollandsche Tooneelisten, hoewel verstoken van de eer den Rotterdamschen Schouwburg in te wijden, gedurende de Kermis eenige **Tooneel-Voorstellingen** geven in het Locaal ***Concordia***, op de Kruiskade, waarvan de eerste zal plaats hebben op Maandag den 15 Augustus 1853, en bestaan zal in:

DE NEGERHUT VAN OOM TOM,

beroemd Melodrama in acht Bedrijven, naar het Fransch, vrij vertaald door de Heeren *Cornelissen* en *Beems*, versierd met Nieuwe Decoratien, enz. enz. — Nooit alhier vertoond. Aanvang ten *zeven ure.*

---

8 MOLENMAKERSKNECHTS,

tot het **Maken** van een Nieuwen **WATERMOLEN**, vervoegen zich bij *C. DE BRUYN Molenmaker*, te Overschie.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie!

Een Ingezonden Stuk in uwe Courant van 27 Julij jl., getiteld *het Schoolonderwijs te Oud-Beijerland*, trok bijzonder mijne aandacht. De bewering, bij den aanvang, dat dit onderwijs eene ope lijke bekendheid verkregen heeft, zal voor de meeste, zoo niet voo alle lezers, even als voor mij, wel iets nieuws geweest zijn. Of d in die gemeente zoo is weet ik niet; maar nooit, zoo ver ik m herinner, is die zaak in eenig school- of nieuwsblad ter sprake ge bragt, tenzij men een stukje, onlangs in de *N. R. Courant* opgenomen als zoodanig beschouwen en daarvan die algemeene bekendheid ver wachten wil.

In de hoop van hier eene bijdrage tot dat schoolonderwijs te vinden las ik verder; doch teleurgesteld kwam ik aan het einde, daar de geachte inzender, waarschijnlijk om de door Zijn Ed. veronderstelde algemeene bekendheid, van de zaak, het onderwijs zelve, geen woord rept.

Dat men de spreuk onzer solide voorvaderen: eerst het noodzakelijke enz., ook op het schoolonderwijs toepast, zal niemand wraken maar dat zij, als alom erkende en geëerbiedigde vlag gebruikt wordende, tevens de zekerheid oplevert dat het schip, onder haar varende, geene contrabande bevat, zal niemand aannemen.

Ik erken: het lager onderwijs moet gewijzigd zijn naar de behoefte der gemeente, een gevolg van haren stoffelijken en zedelijken toestand; maar het zeggen, dat het noodzakelijk onderwijs in eene gemeente zich bepaalt tot het lezen, schrijven en rekenen en aardrijkskunde, vaderlandsche geschiedenis, waarschijnlijk ook bijbelsche, — op ééne lijn stelt met het onderwijs in de vreemde talen, verraad te weinig kennis èn van de wettelijke verordeningen op het lager onderwijs èn van het groote doel hiervan: bij wetenschappelijke kennis, vorming, opleiding tot Maatschappelijke en Christelijke deugden, dan dat ik den steller daarvan eenige bevoegdheid tot beoordeeling mag toekennen.

Het aankomend geslacht, dat eens onze plaats vervangen zal, heeft behoefte aan een meer omvattend onderwijs; neen, sterker! het heeft er regt op! Hecht men waarde aan nationaliteit onder een volk, dan onthoude men het zijne geschiedenis niet. Onze geschiedenis vooral leert het Vaderland kennen als eene met zweet en bloed betaalde erfenis der vaderen; zij leert die vaderen achten, het Vaderland beminnen; duidelijk verkondigende wat de Vorsten uit het Stamhuis van Oranje voor dat Land hebben verrigt, verhoogt zij de liefde, de achting voor hunnen Nazaat, het geëerbiedigd hoofd van onzen Staat; zoo den band, die Vorst en Volk omstrengelt en volkskracht met volksgeluk kweekt, versterkende. De aardrijkskunde, met haar in verband gebragt, geeft eene aanschouwelijke voorstelling van de natuurlijke gesteldheid van onzen bodem, een juister begrip van vele voorvallen, die de geschiedenis ons opteekent en gereede aanleiding om in bergen en rivieren, in uitgestrekte zeeën en vruchtbare landsdouwen de wijsheid, liefde en goedheid te doen bewonderen van eene Voorzienigheid, die het Heelal bestuurt en regelt. Aangevuld met het onderwijs in de bijbelsche geschiedenis, verkrijgt men een geheel, dat de kennis vermeerdert, en wat meer zegt, het hart veredelt en zoo krachtig de maatschappelijke en zedelijke vorming in de hand werkt. Aan dit onderwijs heeft de arbeider, de landbouwer, de kleinhandelaar even goed behoefte als de aanzienlijke, de geleerde; omdat hij even goed als deze burger en mensch is.

Dat men het onderwijs in talen van het lager onderwijs geheel afscheide; dat men hen, die deze bijzondere behoefte hebben, ook zelf dat onderwijs doe bekostigen, wie, die eenig begrip heeft van de vereischten van een goed lager onderwijs, die eenig gevoel van regt en billijkheid bezit, zal hiermede geen vrede hebben? Doch, die als verbeteraar of hervormer wil optreden, trachte eerst genoegzame kennis te verkrijgen van de zaak, die hij verbeteren, hervormen wil. Bovenal wachte hij zich, om, misschien uit zucht naar populariteit, bij minder ontwikkelden vooroordeelen aan te kweeken, die den wezenlijken bevorderaar van ontwikkeling en beschaving in zijne pogingen belemmeren en teleurstellen.

Wat de oprigting eener Bewaarschool betreft, zonder mij te scharen aan de zijde dergenen, die in haar het medicamentum probatum zien tegen alle maatschappelijke en zedelijke kwalen, behoor ik ook niet tot hen, die haar als geheel nutteloos of schadelijk beschouwen. Zoo zij getrouw blijft aan haren naam en, wat de ontwikkeling der verschillende vermogens betreft, zich aansluit aan — de kinderen bereidt voor de laagste klasse der lagere school, dan kan, dan zal zij nut stichten.

De commissien van plaatselijk schooltoezigt, waarschijnlijk door den geëerden steller bedoeld, als hij van schoolcommissie spreekt, kunnen ja, ... kunnen goeddoen; doch omstandigheden, onafscheidelijk van haar personeel en inrigting, zijn oorzaak dat zij, zoowel in het algemeen of bijzondere, hier en daar weinig goeds stichten.

De benoeming van een' school-commissaris maakt te grooten inbreuk op de bestaande wetten, dan dat het noodig zou zijn het verkeerde hiervan aan te toonen.

Nog eene aanmerking ten slotte: Ik kan niet gelooven, dat de toestand van het onderwijs in Oud-Beijerland slechter is dan in eenige andere plattelands gemeente; nimmer heb ik er klagten over gehoord. Na onderzoek is mij gebleken dat er des zomers een negende en des winters bijna een zesde gedeelte der bevolking de scholen bezoekt. Het personeel der onderwijzers is mij bekend, en geeft mij de zekerheid dat, van hunne zijde, bekwaamheid, ijver en geschiktheid niets te wenschen overlaten. Het te vroeg verlaten der school is geen plaatselijk, maar een algemeen gebrek. Gemeentebesturen, commissien van toezigt en aanzienlijken kunnen hier een' beteren invloed op uitoefenen dan de onderwijzers zelf, die, bij hunne pogingen, zoo ligt van eigenbelang verdacht worden. Aan hunnen, vooral zedelijken invloed, beveel ik daarom het onderwijs aan. Zoo zij voorgaan in achting en waardering van den verdienstelijken onderwijzer, — in op prijsstelling van het onderwijs, dan zal dit voorbeeld navolging vinden en heilrijk op onderwijzer en onderwijs, op verstandelijke en zedelijke beschaving werken.

In de overtuiging dat de verstandige lezer de waarde van het gestelde niet naar den daaronder geplaatsten naam beoordeelt, — in de zekerheid dat mijn naam, zonder titel of bekendheid, althans hiertoe niet geschikt zou zijn, — vind ik vrijheid dien bedekt te houden. R.

Te ROTTERDAM,
bij ARRENBERG & VAN REYN.